

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра пропедевтики внутрішньої
медицини №1, основ біоетики та біобезпеки

МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«БІОЕТИКА ТА БІОБЕЗПЕКА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА»

22 жовтня 2014 року, м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра пропедевтики внутрішньої
медицини №1, основ біоетики та біобезпеки

МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«БІОЕТИКА ТА БІОБЕЗПЕКА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА»

22 жовтня 2014 року, м. Харків

УДК 608.1:608.3:614.1

Редакційна колегія:

Лісовий В. М. (відп. редактор)
Капустнік В. А., (заст. відп. редактора)
М'ясоєдов В. В. (заст. відп. редактора)
Ковальова О.М. (заст. відп. редактора)
Ащеулова Т. В. (заст. відп. редактора)
Амбросова Т.М., Бабак О.Я., Біловол О. М.,
Журавльова Л. В., Кравчун П. Г.,
Оспанова Т. С., Пасієшвілі Л. М.

Відповідальні секретарі:

Смирнова В.І., Кочубей О.А.

Біоетика та біобезпека на сучасному етапі розвитку суспільства : матеріали науково-практичної конференції 22 жовтня 2014 р. / за ред. Ковальнової О.М., Ащеулової Т.В. та ін. – Харків, 2014. - 165 с.

Адреса редколегії:

Харківський національний медичний університет
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №1,
основ біоетики та біобезпеки
Пр. Леніна, 4, м. Харків 61022, Україна
E-mail: pim1bioethics@gmail.com
Телефон для довідок: (057) 732 33 44

Біоетичні аспекти репродукції людини
Щербина М.О., проф., д.мед.н., Ліпко О.П., проф., д.мед.н.
Харківський національний медичний університет, Харків

Біоетика, як і медична етика, - наука про закони, принципи і правила регулювання професійної поведінки медичного працівника, яка в умовах нових технологій дозволяє не тільки використовувати досягнення науково-технічного прогресу на благо людини, а й попереджати практикуючого лікаря, вченого-медика про неприпустимість нанесення шкоди людині з точки зору нового розуміння її прав. Науково-технічний прогрес, поява високих біомедичних технологій зачепили всі сторони життя суспільства, справив свій вплив і на медицину. Під її контроль потрапили процеси репродукції людини (виникнення, збереження і переривання вагітності), хід ембріонального і плодового розвитку. З'явилася реальна можливість в лікуванні чоловічого і жіночого безпліддя, пренатальної діагностики вроджених вад і спадкових хвороб, збереженні життя раніше приреченим дітям. Всупереч очікуванням, нові технології, що виникли на основі біології і генетики, біохімії і фізики, не завжди сприймаються суспільством однозначно, вони викликають не тільки захоплення, а й завзяте протидія, так як не вкладаються в традиційні уявлення. Проте доцільність використання нових технологій може бути визначена такими поняттями, як потреба, ефективність, ризик, вартість, мораль і право.

Проведення будь-якого медико-біологічного дослідження припускає можливість ризику для здоров'я людини, її фізичного і психічного стану, а в кінцевому рахунку - для самого життя. При розробці біомедичного дослідження необхідно етичне обґрунтування виникнення можливих побічних ефектів; ризик для людини слід мінімізувати. Для цього необхідно використовувати найменш безпечні процедури, які узгоджуються з протоколом самого дослідження. В Гельсінській декларації добробут людини визначається пріоритетним над інтересами науки і техніки в цілому. Відповідно до цього клінічних досліджень повинні передувати адекватні експерименти на тваринах. На початку кожного проекту необхідно представити очікувані труднощі і ускладнення та їх співмірність з очікуваною користю. Лікар-дослідник повинен бути впевнений, що ступінь ризику та ймовірність розвитку ускладнень оцінені адекватно і можуть бути попереджені. Таким чином, можливий ризик і ускладнення слід узгоджувати з поставленою метою і очікуваними результатами. Ризик по відношенню до людини повинен бути порівняємо з очікуваною користю для нього самого або для інших людей і одержуваними знаннями. Поняття ризику включає в себе не тільки фізичний, але також психологічний та соціальний дискомфорт. Прикладом психологічного ризику є замішання або неспокій, які може відчувати людина під час інтер'ю, відповідаючи на питання про його сексуальну

поведінку і т.д. Приклад соціального ризику - порушення конфіденційності, що може нашкодити даній людині (втрата роботи, положення в суспільстві тощо).

Особливе місце в етичній експертизі біомедичних досліджень займає виявлення елементів примусу або конфлікту інтересів, які можуть зачіпати обидві сторони: лікар (дослідник) - пацієнт (потенційний учасник дослідження). Прикладами примусу до участі в дослідженнях в галузі репродуктивної медицини можуть служити: необґрунтоване / надлишкове застосування лікарських препаратів, або діагностичних процедур, надання безкоштовних зразків медичних препаратів та технічної допомоги установам. Конфлікт інтересів в практиці репродуктології може виражатися в проведенні необґрунтованих досліджень на людині, насильстві над уразливими або залежними від дослідників людьми, неадекватному лікуванні та ін.

Розгляд етичних проблем в повсякденній клінічній практиці особливо важливо в галузі репродуктивної медицини і вимагає систематичного розгляду.

Біоетика як аспект удосконалення якості підготовки майбутніх лікарів

**Щербина М.О., проф., д.мед.н., Мерцалова О.В., проф., д.мед.н.
Харківський національний медичний університет, Харків**

Завданням біоетики є не тільки знайомство з сучасними етико-філософськими концепціями, що стосуються місця і ролі людини в природі, а й формування у молодого покоління етичного ставлення до навколишнього світу живого. Це допоможе створити суспільство без насильства, взаємовідносини в якому спираються на моральні принципи. Інше завдання - за допомогою зміни менталітету молодого покоління сприятиме збереженню цивілізації і життя на планеті - єдиної середовища проживання людини та інших істот. Актуальним представляється широке впровадження курсу біоетики в програми медичних вищих навчальних закладів - це вимога часу яке пов'язане з відбуваються в Україні процесами реформування в області освіти, роботою по його гуманізації, інформуванню нового світогляду в моделі підготовки кадрів, а також у будівництві демократичного, правового громадянського суспільства.

Треба виходити з того, що біоетика повинна розумітися як форма міждисциплінарного спілкування, як можливість прийняти і застосовувати традиційне для суспільства морально-етичне знання на практиці, тобто як прикладна етика, яка виходить з принципу професійної підготовки майбутніх лікарів з позиції «Людина і суспільство». Важливим є розгляд проблем біоетики в контексті аналізу та обговорення з релігійними,

Соціально-екологічна проблема водних ресурсів як одна із проблем безпеки життя людини	
Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук У.С., Герасимчук Н.Н.....	99
Чому потрібно виходжувати недоношених новонароджених дітей?	
Семенова Н.В.....	101
Філософія і біоетика: сучасні аспекти гуманізації і гуманітаризації вищого медичного освіти	
Семидоцька Ж.Д., Чернякова І.А.....	103
«Свята ложка»: чи потрібно ховати діагноз від безнадійного хворого?	
Смирнова В.І., Злывка Л.В., Бичев Ю.С., Мамонтова А.В.....	105
Проблеми евтаназії в контексті біоетики	
Смирнова В.І., Щедров А.М., Хмара В.Т.....	107
Деякі етичні аспекти використання органів померлих в трансплантології	
Сорокіна І.В., Марковський В.Д., Рускова Е.В., Мірошніченко М.С., Плitenь О.Н.....	110
Медико-етичні і правові аспекти трансплантології. Донорство - правові, біоетичні, наукові і теологічні погляди на проблему	
Сулейманов Р.Л., Ахундов Ф.Ф.....	111
Деякі аспекти використання тварин в експериментах	
Сытина І.В.....	114
Біоетика - породження цивілізації	
Толстова Т.Н.....	116
Екстракорпоральне оплодотворення. Морально-етичні проблеми	
Третьяк Н.А., Болочадзе Е.А.....	117
Принципи біоетики у ветеринарній медицині	
Фотіна Т.І., Дворська Ю.Е., Фотіна Г.А.....	118
Сучасні етичні проблеми педіатрії	
Фролова Т.В., Охупкіна О.В., Терещенкова І.І., Стенковська Н.Ф.....	120
Клінічна біоетика і якість життя – досягнення і перспективи	
Чернякова А.Е., Каушніян Д.В.....	122
Проблеми біобезпеки в лікувально-профілактичних закладах в умовах загрози заносу особливо небезпечних інфекцій	
Чумаченко Т.А., Романенко Т.А., Романенко Р.Н.....	124
Біоетика як важливий компонент медичної освіти.	
Шелест Б.О., Архіпкіна О.Л., Меленевич А. Я., Коваль В. І.....	127
Біоетичні принципи організації партнерських пологів і особливості взаємодії медичного персоналу та подружньої пари	
Щербина І.М.....	128
Біоетичні аспекти репродукції людини	
Щербина М.О., Ліпко О.П.....	130
Біоетика як аспект удосконалення якості підготовки майбутніх лікарів	
Щербина М.О., Мерцалова О.В.....	131

**«БІОЕТИКА ТА БІОБЕЗПЕКА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА»**

**матеріали науково-практичної конференції
22 жовтня 2014 р.**

**Підписано до друку 20.10.2014 р. Формат 60x84 1/16
Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк.9,6
Тираж 100 прим. Замовлення № 21**

**Друкарня ФОП Костинський А.В.
61024 м.Харків вул. Лермонтовська,27**